

Sakaran kertomuksia tehdyistä retkistä

[Katso video syksyn 2024 retkistä.](#)

23.10.2024 Ravintola Meiccun lounas ja taidetta Kirpilässä

Värit peittävä lehtivihreä oli ryöminyt varastoon kevättä odottamaan, ja nyt pääsivät auringon säteet herättämään syksyn lehtien hehkuvat värit. Tällaisessa luontoäidin kelissä täysi tusina saapui tietä pihlajien Risuhokkiin. Lounas nautittiin Tynellin-lamppujen loisteessa; tiedettiin, että seinäpaneelitkin oli tuotu 1946 sisarravintola Vaakunasta. Joku muisti, miksi Ravintola Kuusihokkia tai HOK-Ravintolaa 11 kutsuttiin, erityisesti nailonsukissa ruokailevien keskuudessa myös Risuhokiksi (naruilla punottujen tuolien päälliset olivat vispaantuneet ja peijoonit raapivat nailonit ja muut rikki). Ikkunoissa olevien tiffanylasitöiden arveltiin olevan Tove Janssonin, ja jokainen muisti, miten Kaurismäen Ariel-elokuva liittyy Kuusihokkiin.

Kirpilän kotimuseossa koettiin 268 (saman verran varastossa) toinen toistaa maineikkaimpien taideteosten värien ja muodon sinfoniaa. Oltiin sitä mieltä, että tämä Kirpilän kokoama ja Kulttuurirahastolle testamentattu taidekokoelma on jotakin ainutkertaista. Ainutlaatuista. Syvän vaikutuksen meihin teki oman kylän pojan, Olavi Martikaisen (kuoli 1979 Mankkaansuolla) synkkä mustien pultsareiden ryhmä Mankkaan kaatopaikalla. Kirpilä oli tyyppi, joka myötäeli taulujensa henkilöiden ja muodon kanssa.

9.10.2024: Hietaniemen taidehistoriaa Soilin kävelykierroksella

Kirkuvasti hehkuvien syksyn lehtien leijaillessa veistosten yllä hautakummuilla Soili-oppaamme lumoavat tarinat herättivät käsin kosketeltavasti eloon Hietaniemen kuvanveistäjien ja heidän taiteilijakohteittensa murheet, ilot, kolmiodraamat, omahyväiset puheet, kateuden. Ensiksi ihastelimme taideteosta, ja sitten tarina vei mukanaan. Voitte vain arvata, mistä lounaalla Perhossa keskusteltiin - Hietaniemen pohjattomasta taidearkusta.

25.9.2024: Fillarointi Tuusulan järven taiteilijayhteisöön

Ensiksi saapui rautakiskoilla ja poljettavalla kaksipyöräisellä Venny Soldan Brofeldt; lääkäri oli määrännyt taidemaalarielle rauhoittavaa, rentouttavaa ja terapeuttista pyöräilyä luonnon helmassa syvällä maalaismaisemassa. Juhani-puoliso tuli kieseillä ja Aholassa elo alkoi 1897. Ei aikaakaan kun Juhani ja erityisesti Vennyn houkuttelemat monet kansallisromanttikoystävät tulivat kokemaan aitoa suomalaisuutta Tuusulan järven luontoon sopivan junamatkan päähän pääkaupungista. Vilkasta seuraelämää viettivät Eero Järnefelt, Pekka Halonen, J.H. Erkko, Gösta Enckell ja Jaen Sibeliuksen puolisoineen milloin Aholassa, milloin Suvirannassa, Halosenniemessä, Erkkolassa, milloin Ainolassa tai Villa Cooperissa. Mukaan kelpuutettiin vieraksi mm. Eino Leino, ja F.E. Sillanpää kulutti Suvirannan lattioita yhtenäen. J.H. Erkko oli se taiteilija, joka vei kukkia ihailmansa kirjailijan haudalle, jossa lukee ALEXIS KIVI (1834 -1872). Muista en tiedä, tiesivätkö he muuta kuin että tuo hullu kirjailija virui elämänsä loppuajat sikolätissä jossakin näillä nurkillla.

Kaikki edellinen tapahtui 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alkuvuosina, mutta mitä tapahtui **25.9.2024**? Silloin Järvenpään R-asemalla junasta hyppäsi takselaisia fillaristeja, jotka sanoivat menevänsä lounaalle Gustavelundiin ja tarkastavansa, missä kunnossa taiteilijoiden rakennusten nurkat ja sisustus, ja hauta ja kirkko ovat, ja kertoivat samalla pistäytyviensä katosmaan Halosenniemen juuri avattua uutta näyttelyä. Maalaisilmaa hengittävän ja puuskuttavan joukkion saapuessa Tuusulan kirkolle alkoivat kirkonkellot soida, ja pyhätön jykevät ovet avautuivat. Tapahtui ihmeellistä: rovastin ja kappalaisen pitämä lukkarinkoulu rippikoululaisille oli juuri päättymässä ja ovet avattiin ja kirkonkellot kumisivat. Näin nuo eläkeläiset sekoittautuivat 15-16 vuotiaiden nuorten joukkoon ja tunsivat itsensä 50-70 vuotta nuoremmiksi. Ja sitten lopuksi vielä R-asemalle, ja antaa rautapyörien kiidättää suurkaupungin meluun kumiset vanteet, jotka olivat pyörineet 35,5 km halki taideyhteisön.

11.9.2024: Kolmoismurhajärven ympäriaajo

Vaikka keskiviikkoaamuna lähtöhetkellä oli sateen tihutusta, me polkijat ajattelimme, ettei pieni kosteus vähennä pyöräilyn terveydellisiä vaikutuksia (kunto, tasapaino, mieliala), päin vastoin se virvoittaa niitä vain entisestään. Niinpä polkaisimme 41,6 km.

Bembölen Kaffestugan pihapiirissä aurinko jo pilkisteli, ja Oittaalla pilvet olivat jo pitkälle karanneet. Aarinko heitti säteensä niemen kärkeen, kohtaan, jossa tapahtui helluntaina 1960 maamme yksi traagisimmista murhista (kolme 15 -18 vuotiasta telttailijaa oli raa'asti surmattu kallot murskaten, yksi jäänyt henkiin). Boodomin kartanon lounaspöydässä jokainen meistä ilmaisi käsityksensä murhaajasta, mutta mystinen tappaja jäi tälläkin kertaa varmuudella tuomitsematta. Me Irmelin kanssa muistelimme minkälaisen pelon murhatapahtumien jauhaminen radioissa ja lehdissä kuvineen synnyttii mieliimme (onneksi meillä kotona ei ollut vielä televisiota). Pelkäsimme liikkua iltaisin ja olimme pitkiä aikoja ahdistuksen syövereissä; tuolloin ei ollut koulussa eikä kotona tapana käsitellä lasten kanssa tällaisia mieltä järkyttäviä, ahdistavia tapahtumia.

On meillä tosi helmi Espoossa. Toista sataa moottorilla kulkevaa 3-4 pyöräistä vanhassa navetassa (Espoon automuseossa) ja yhtä monta tarinaa, muutama sata polkuaparaattia ja taas yhtä monta tarinaa. Oli siellä semmoinenkin kaksipyöräinen, ketjuilla kelattava, johon olisi sopinut peräkkäin koko fillariryhmämme, ja kyllä me ihmettelimme kaksipyöräistä, jonka liikkumista häkäpönttö avitti. Oppaamme oli todellinen teiden virtuoosi, rasvaa suonissaan.

4.9.2024 Edelfeltin Haikko. [Katso video](#)

Pyöräillen lounaalle - retkelle 4.9.2024 Edelfeltin Haikkoon oli täydellinen: yhdessä pyöräily (58,8 km) syksyn lämmössä (26 astetta), yhteinen kulinaristinen lounas kuudelle Haikon terassilla silmien alla Edelfeltin kansallismaisema, mykistävät, ikoniset luonto- ja henkilötaideteokset (myös Tove Janssonin ja Lennart Segerstrålen) autenttisessa ympäristössä Villa Albertissa ja kiireetön, rentouttava merellinen kotiin paluu JL Runebergillä 1800 luvun satamaan sekä lopuksi yhdessä fillarointi Esplanadia pitkin kansallisrunoilijamme patsaan sivuitse.

Pyöräillen lounaalle -retkiemme kaikki tavoitteet siis täyttyivät tänään ja tämä on taltioitu videon muistikortille.

28.8.2024 Urkin kierros

Yhdeksän fillaristia aloitti syksyn pyöräretkemme intiaanikesässä aurinkovoiteet kasvoilla. Pitkin Westendin, Karhusaaren, Lauttasaaren, Hietaniemen ja Laajalahden rantoja mittarin lukemaksi tuli ainakin 35 km. Polkeminen pysähtyi vain Stubbin ja Paakkasen exasuntojen kohdalla, Saunaseuran pihalla, Hietaniemessä Kynnöshautamuistomerkin edessä (Svinhufvudin ja Kallion hautoja emme löytäneet muut kylläkin) ja Laajalahden lehmälaumaa ihmetellen, ja tietystikin rakennuksessa, josta suomettunutta maata johdettiin 60-80-luvuilla rautaisella otteella. Loistava oppamme valotti Kekkosen tapoja, saamiaan lahjoja ja Sylvin keräämää ja tekemää taidetta. Saimme nähdä kuumanlinjanaparaatit ja piilobaarin, joka avattiin mm. "lastenkutsuilla", mutta josta sukulaiset eivät tienneet mitään. Saunan olisimme voineet vuokrata 3600 eurolla. Arvelimme kuitenkin, ettei TAKSEn tilintarkastajat hyväksyisi laskua, joten tyydyimme kuuntelemaan oppaan hauskoja juttuja saunaseuralaisista. Cafe Adjutantint aurinkoisella pihalla katse merenlahteen nautimme maittavan lounaan ja samalla kerroimme muistojamme seisahduneesta ajasta ja sen arkkitehdistä.

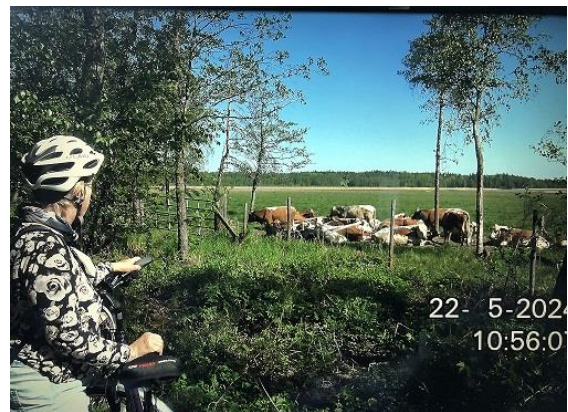
[Katso video kevään 2024 retkistä.](#)

22.05.2024 -pyöräretken kuvausta

Tuomien tuoksun, satakielen laulannan, leppoisan mullilauman ja yhdessä olon tunteen - kaiken tämän kahdeksan fillarista koki Laajalahden keväässä (27 km hellerajalla).

Matkijalinnun sävelkulut valkoisessa lehvistössä vasten taivaan sineä kirvoitti meidätkin kajauttamaan ilmoille täysin rinnoin lurituksemme - Valkoakaasia-laulun: "Vuodet on vierineet, hurmos on haihtunut. Nuoruus jo mennyt on pois. Vaan en mä valkoisten tuomien tuoksua unhoittaa koskaan, en koskaan mä voi".

Yhdessä totesimme laulun sanat koskettaviksi, mutta olimme laulun säkeistä huolimatta hurmoksessa kevään kauneudesta.

15.5.2024: Polkien Glimsiin lounaalle (29 km, yli 20 lämpöastetta) ja aikamatkat toukotöihin Mankkaan kartanoon ja Glimsin kestikievariin

Kun aurinkovoiteet oli levitetty **kahdeksille kasvoille**, polkeminen alkoi Mankkaan kartanon väentuvalla ja vilja-aitalle (ainoat purkamattomat rakennukset), ja siellä vesipullot huulilla alkoi ensimmäinen aikamatkamme aina 1600-luvulle toukotöihin.

Kartanon kuistilla piika tarjoilee punssia myhäilevälle patruunalle (onhan vilja-aitassa siemenviljaa jäljellä eikä menneiden vuosien nälänhätä harvenna mäkitupalaisten katrasta) ja rovastille, joka ryyppien välissä siunaa tulevan vuoden sadon. Renki ohjastaa alapellolla sahraa vetäviä raudikkoruunaa ja tammaa, jonka vieressä menneen huhtikuun varsa hirnahtaen hyppelehtii ja hamuaa nisiä.

Juomatauon (vettä) jälkeen matka jatkui Kaunaisten halki valko- ja sinivuokkojen reunustamia pyöräteitä Glimssin. Ennen kuin nautimme maukkaan ja sakean keittomme kanalasta kahvioksii kunnostetussa tuvassa (itseasiassa keitto lusikoitiin pihapiirin auringossa lankkupöydän ympärillä), opastar esitteli meille selkeästi ja niin elävästi 1800-alkupuodlen Lönnbergin museopirtissä Glimsin maatilan ja kestikievarin historiaa ja imaisi meidät toiselle aikamatkalle.

Kerrossängyssä ensimmäisellä laverilla, tavan mukaan puoli-istuvassa asennossa (sängyn pituus 140 cm mutta nukkujien yli 167 cm) makoilivat miltei päällitysten Aurora-emäntä ja Johan-isäntä, ylälaverilla toisiaan lämmittäen 3- ja 5- vuotiaat gosset sekä 4- ja 8- vuotiaat flikat, perheen viisi muuta lasta olivat hiljan kuolleet lavantauttiin ja lattiatasolla pitkin pituuttaan mahallaan (selällään nukkuvat näes katsottiin kuolleiksi ja vietiin tuota pikaa aittaan ruumislaudalle) isovanhemmat. Oveen jyskytetään ja vaaditaan murkinaa ja viinaryyppyä ja yösijaa, myös hevosille apetta. Kahdeksan riikintaaleria viskataan mahtipontisesti lankkupöydälle. Nukataan minkä ryyppiskelyltä ehditään ja aamulla levännein hevosin voikuormat jatkavan matkaansa ja päätyvät Pietariin monien yöllisten kestikievariryppyjen jälkeen.

Fillarikahdeksikko taputti ja kiitti ja palasi kuninkaantietä pätkän kulkien koteihinsa luontoäidin antimiin kovin tyytyväisinä.

Retkellämme 2.5.2024 lintutornille luontoäiti hemmotteli antimillaan **13 pyörällä nautiskelijaa** (26 km) ja korvasi kaikki menneiden viikkojen lumimyräkät säteillään sekä sini- ja valkovuokoillaan. Nokkalan Majakan terassilla söimme seurustellen suvituudessa maittavaa lohta samalla, kun Irmeli kirjasi linnut, jotka olivat ilahduttaneet meitä polkijoita. Jokainen (voittajaksi siis julistettiin Pyöräillen lounaalle -porukka) sanoi havainneensa rusakon ja 32 siivekästä: mustakurkku-uikku, liejukana, nokikana, lapasorsa, kyhmyjoutsen, telkkä, tukkasotka, punasotka, harmaasorsa, satakieli, västäräkki, varpunen, räkättirastas, mustarastas, talitiainen, varis, meriharakka, sepelkyyhky, isokoskelo, valkoposkihanhi, pikkulokki, naurulokki, kalatiira, harmaalokki, sinitiainen, haarapääskynen, laulujoutsen, haahka, peippo, sinisorsa, harmaasiippo ja punarinta. Lisäksi vilahti (vain vilahdus, joten varma tunnistus oli mahdotonta) jokin vedessä eläjä, ettei vaan olisi ollut vesirotta.

10.4.2024 -retki

Meitä oli tusina, mutta tilaa silti löytyi Sokos hotellin edestä lihasten venyttelylle ja "huulen heitolle" maailman vanhimmasta paikkakunnasta. Vetrein lihaksin fillaroimme kurinalaisesti pari metriä toisiimme väliä pitäen Tarvaspään Gallen-Kallelan museolle ihastelemaan Kimmo Kaivannon ja Aleksi Gallen-Kallelan sivelten vuoropuhelua luonnon puolesta - välillä pysähtyen kertomaan omia tarinoitamme jonkun teoksen innoittamana. Cafe Zocerian lohikeitto, erityisesti lohisalaatti mausti meidät ihastelemaan tämän Kahvila Tarvaspään (entiseltä nimeltään), Villa Linnuddin, varhaisen Gallen-Kallelan perheen ateljeekotia. Siiten, kaikin puolin ravittuina poljimme kotiin Munkan kautta, ja taakse jäi päivän aikana reilusti yli 10 kilometripylvästä.

* * * *

Pyöräillen Pääsiäiseen (27.3.) -retkellä seitsemän osallistujaa istui Lauttasaaren valoisassa, etten sanoisi taivaallisen kirkkaassa pyhätössä ja virittäytyi Pääsiäiseen kuuntelemalla Espoonlahden kirkossa taltioitua Johannes-passion loppuosan kuoroesitystä. Koraalin lyyrinen sävelkulku siivitti sitten polkijat Hietaniemessä menneiden taiteilijoiden ja presidenttien sivuitse lounaspaikkaame, jossa seurustelu ja maailman parantaminen jatkui reilusti yli tunnin. Kaikin puolin ravittuina päädyimme retkemme päätteeksi virkeinä Tapiolan kirkon portille ja toivotimme toisillemme Hyvää Pääsiäistä.

* * * *

Ensimmäinen retki 20.3.2024 on tehty!

Voimalla seitsemän naisen ensimmäinen retkemme Hanasaareen oli riemastuttava. Mittariin tuli lähes 15 km ja polkijat kuvattiin vauhdissa Kaskisaaren sillalla. Hanasaari aiheisen tietokilpailun voitti yhden pisteen erolla **Tarja Gustafsson**. Otaniemen tila, Hagalundin kartano Karhusaaren tila, Åbo Akademi, Claes von Numers, Paul Sinebrychoff, Yrjö Sotamaa, Veikko Malmio, Urkki ja Kalle Kustaa sekä väyläesteet ja rahojen alkuperä olivat Tarjalla hyvin tiedossa.

Oli niin mukavaa 😊, että päätimme jatkaa.